

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT
„ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU**

Cu titlul de manuscris
C.Z.U.: 37.016: 811. 112.2 (043.2)

BARBAROȘ NINEL

**DEZVOLTAREA COMPETENȚEI DE LECTURĂ A
TEXTELOR DE SPECIALITATE ÎN LIMBA
GERMANĂ
(LA PROFILUL ȘTIINȚE ECONOMICE)**

532.02. Didactică școlară (Limba germană)

**AUTOREFERATUL
tezei de doctor în științe pedagogice**

CHIȘINĂU, 2019

Teza a fost elaborată în cadrul catedrei *Științe ale Educației*, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

Conducător științific:

DENISOV Emilia, dr. în pedagogie, conf. univ., U.P.S. „Ion Creangă”

Referenți oficiali:

GUȚU Vladimir, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova

KONONOVA Tatiana, doctor în pedagogie, lector universitar, Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți

Componența consiliului științific specializat:

COJOCARU-BOROZAN Maia, **președinte**, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar

PETRENCO Liuba, **secretar științific**, doctor în pedagogie, conferențiar universitar

BABÎRĂ Nicanor, doctor habilitat în filologie, profesor universitar

BURLACU Alexandru, doctor habilitat în filologie, profesor universitar

BARBĂNEAGRĂ Alexandra, doctor în pedagogie, conferențiar universitar

CRIVOTUROV Iurie, doctor în pedagogie, conferențiar universitar

Susținerea va avea loc la 25 iunie 2019, ora 11.00
în ședința Consiliului Științific Specializat D 33.532.02 - 19
din cadrul Universității Pedagogice de Stat „I. Creangă”, bl. 2,
Sala Senatului, str. Ion Creangă 1, Chișinău.

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la biblioteca
Universității Pedagogice de Stat „I. Creangă” și pe pagina web a
ANACEC (www.anacec.md).

Autoreferatul a fost expedit la 23.05.2019.

Secretar științific al Consiliului Științific Specializat,

PETRENCO Liuba, dr. în ped., conf. univ. _____

Conducător științific,

DENISOV Emilia, dr. în ped., conf. univ. _____

Autoare,

BARBAROȘ Ninel _____

© Barbaroș N, 2019

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei. Din perspectiva paradigmei educației centrat pe competențe, studierea limbii germane de specialitate la profilul științe economice creează oportunități și deschideri de acces către literatura de domeniu în limba germană. Valorizarea competenței de lectură a studenților constituie o premisă a inserției profesionale în societatea contemporană. Comunicarea profesională presupune valorificarea terminologiei pentru decodificarea textelor de specialitate necesare avansării în carieră. Operarea corectă cu termenii specifici profesiei asigură fluentă discursului, asigurând înțelegerea conținutului ideatic, caracterul logic și corect al comunicării profesionale.

Importanța temei cercetării presupune o acțiune inovatoare în condițiile necesității promovării lecturii, care reprezintă calea optimă spre învățare în scopul atingerii performanțelor profesionale. Problema insuficienței lecturii se resimte pe plan global și național, confirmată de Studii Internaționale, cum ar fi PISA [33], National Reading Panel [39], ALL Adult Literacy and Lifes Survey [40], PIRLS [41] care au cercetat acest fenomen în spațiul european, constatând necesitatea de a dezvolta competențe lectorale la subiecții educaționali, care renunță la carte în favoarea mediilor audiovizuale.

Necesitatea investigației competenței de lectură pentru studierea limbii germane de specialitate rezultă din cerința de a asigura: (a) comprehensiunea conținutului textelor de specialitate, necesară pentru a acumula cunoștințe noi (Westhoff G., 2001, Neuner G., 2009, Leisen J., 2013); (b) dezvoltarea profesională a viitorilor specialiști, lectura fiind condiția principală a cunoașterii și a învățării autonome (Lipceanu A., 2008, Bimmel P., Rampillon U., Meese H., 2013); (c) însușirea terminologiei economice din context, fapt care evidențiază valențele aplicative, precum și posibilitățile de combinare a termenilor în textele de specialitate (Oprea I., 2000, Borcoman R., 2001, Racu-Cicală A., 2006, Ixari A., 2013); (d) dezvoltarea comunicării profesionale în baza lecturii textelor de specialitate, având ca scop promovarea progresului științific prin schimbul de experiență dintre specialiștii din țară și din spațiul european (Abric J. C., 2002, Callo T., 2003, Borcoman R., 2009, Ixari A., 2013, Leisen J., 2013, Lange U., 2013, Röhner Ch., 2013).

Cercetările efectuate nu epuizează integral aspectele contradictorii ale semnificației acestui concept, ci creează noi deschideri pentru itinerarii în didactica lecturii ce cunoaște parcursul evolutiv de la orientarea traductologic-gramaticală, promovată de (Stern H., Vietor W.,

sec.XIX – încep. sec. XX) spre orientarea pragmatic-comunicativă, care a generat noi valențe aplicative pentru dezvoltarea comunicării profesionale (Lange U., Röhner Ch., Leisen J., 2013).

Reperete epistemologice vizează teorii lingvistice și pedagogice, aplicate cu succes în predarea limbii germane de specialitate: concepția educației lingvistice și tehnologiile ei (Crișan, Pâslaru, Callo); stratificarea limbajelor de specialitate. Limbaj economic german (Hoffmann, Borcoman, Ixari); învățarea centrată pe competențe și pe cel ce învață, determinată de provocările comunicării social-globale și de tendințele de modernizare a curriculumului universitar (Patrașcu D., 1996, Mândăcanu V., 1997, Cojocaru M., Papuc L., Sadovei L., 2006, Guțu VI., 2011, Dumbrăveanu R., 2013); teoria curriculumului, a construcției și dezvoltării curriculare (Cristea, Joiță, Pâslaru, Potolea); principiul interdisciplinarității ca demers epistemic (Cristea, Joiță); conceptul de educație permanentă (C. Cucuș, Cojocaru M., Sadovei L., Papuc L.); autonomia în învățare (Lipceanu A., 2008, Bimmel P., Rampillon U., Meese H., 2013); conceptul de tehnologii educaționale moderne bazate pe principiile gândirii critice (Cartaleanu T.) și oportunitățile gândirii vizuale (R. Arnheim), care transformă lectura în mijloc efectiv de învățarea prin cooperare, problematizare și descoperire (Bruner J. S., 1966, Baumann K.-D., 2000 ,V. Mândăcanu, Solcan A., Sofronie N.); premise teoretice ale conceptului de competență de lectură a textelor de specialitate din perspectiva teoriilor cognitiv-constructiviste: teoria psihogenezei cunoștințelor și a operațiilor intelectuale (J. Piaget); teoria genetic-cognitivă și structurală (J. Bruner); teoria organizatorilor cognitivi și anticipativi de progress (D.Ausubel); comprehensiunea și comprehensibilitatea textelor de specialitate Groeben [144, p. 42], Herrmann K. [152, p. 9], Lange [162, p. 43], Seltmann [186, p. 324], Wischmann I. [205, p. 85] , Leisen J. [165, p. 153]; optimizarea tehnologiilor didactice universitare prin integrarea strategiei de lectură circulara (Schleiermacher, Schlegel, Leisen) și elaborarea strategiei de lectură logico-sugestivă în vederea studierii eficiente a limbii germane de specialitate, având ca punct de reper următoarele metode: Știu-Vreau să știu- Am învățat (Donna Ogle,1986); SINELG - Sistemul Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Lecturii și Gândirii (Vaughan J., Estes T. 1986); Hărțile cognitive (Ausubel, Novak 1970, Schnotz W., 1994, Buzan T., North V. , 1999, Weidenmann B., 2004, Oprea C.L, 2006, Neacșu 2006, Joiță J., 2007).

În spațiul românesc conceptul de lectură a fost cercetat în deosebi din perspectiva educației literar-artistice. Cercetările realizate de P. Cornea [31], Vl. Pâslaru [77], Ilie Em. [53], Panfil A. [74], Cristea S. [37], Hadârcă M. [52], Sofronie N. [92], Șchiopu C.[95], Radu-Șchiopu A. [83], Baraliuc N. [2] vizează formarea personalității cititorului în literatura artistică. Lectura textului de specialitate e un domeniu mai puțin cercetat în spațiul românesc. De aceea am consultat referințe bibliografice din spațiul european, pentru a dezvolta acest concept în țara noastră. În Germania lectura textelor de specialitate este cercetată de savanți cu renume, ca Groeben (1982), Laveau (1985), Stiefhöfer (1986), Ehlers (1992), Westhoff (2001), Schramm (2001), Funk 2007, Neuner (2009), Bertschi-Kaufmann (2011), Leisen (2013), Buhlmann R.-M. (2013), Rosenbrock K. (2013), Röhner (2013) etc.

Examinarea semnificației termenului competență de lectură în literatura de specialitate a permis reconceptualizarea definiției, potrivit căreia competența de lectură creează oportunități activității receptiv-deductive antrenând: înțelegerea cognitivă a textului, implicarea motivatională și emoțională a cititorului, reflectarea și comunicarea cu alți cititori, pentru a se integra în mediul social și profesional.

Deși s-au făcut anumite eforturi investigaționale, rămâne puțin studiată și conceptualizată lectura textelor de specialitate în limba germană și rolul ei în dezvoltarea profesională a viitorilor specialiști. Prin urmare, *formarea competenței de lectură a textelor de specialitate la studenții economiști nu s-a realizat până la acest moment ca obiect al unei cercetări speciale*. Aceste acțiuni de modernizare a didacticii universitare, în general, și a didacticii limbii germane, în special, s-au dovedit a fi insuficiente, generând **problema cercetării**. Cercetările reprezentative analizate scot în evidență faptul că principalele dificultăți în procesul de lectură în limba străină sunt de ordin comprehensiv. În această ordine de idei, am pornit investigațiile noastre de la întrebarea: *Care sunt reperele didactice, care ar trebui antrenate pentru formarea la studenții economiști a competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană?*

Importanța problemei abordate derivă din dificultățile comprehensive cu care se confruntă, atât cadrele didactice, cât și studenții în timpul lecturii textelor de specialitate în limba germană, reflectate în suprapunerea dintre: complexitatea lexicală și gramaticală a textului de specialitate în limba străină și insuficiența de competență lingvistică a studenților, conținutul textului de specialitate și lipsa de

competență profesională în domeniul economiei a profesorilor de limbă germană, care predau limbajul economic german. Din cele expuse derivă problematica cercetării competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană la profilul științe economice în învățământul superior. Problema identificată rezultă, de regulă, din cauza că CDU utilizează la ore texte de specialitate complicate, care suprasolicită studenții, decalajul dintre complexitatea textului și competența lingvistică a studenților fiind prea mare. Pe lângă acestea, CDU aplică, de obicei, strategii de lectură generale, trecând cu vederea specificul textului de specialitate. În consecință studenții nu înțeleg în măsura necesară textele de specialitate în limba germană, scade motivația pentru lectura textelor de specialitate și randamentul procesului de predare-învățare-evaluare.

Pentru a soluționa problema dezvoltării la studenții economiști a CLTS, am abordat lectura textelor de specialitate din mai multe perspective și am observat corelația dintre text de specialitate și reprezentare grafică în formă de diagrame, mijloc didactic necesar pentru dezvoltare și evaluarea competenței de lectură a textelor de specialitate. Așadar, am identificat un plan, stabilind scopul și obiectivele cercetării:

Scopul cercetării constă în fundamentarea teoretică și elaborarea tehnologiei dezvoltării competenței de lectură la studenții economiști, în baza textelor de specialitate de limbă germană prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară.

Obiectivele cercetării: determinarea reperelor teoretice ale dezvoltării competenței de lectură a textelor de specialitate; stabilirea oportunităților metodologice de eficientizare a lecturii textelor de specialitate în limba germană; studiul comparativ al curriculei universitare în planul cunoașterii de către studenți a limbajului economic; stabilirea criteriilor didactice de selectare a textelor de specialitate pentru dezvoltarea competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană la studenții economiști; identificarea specificului și a nivelurilor dezvoltării competenței de lectură și a dificultăților studenților economiști privind lectura textelor de specialitate în limba germană; elaborarea Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară; sintetizarea valorilor medii comparate ale competenței de lectură formate studenților economiști și validate experimental.

Metodologia cercetării științifice include metode: teoretice - documentarea științifică, metode experimentale - experimentul pedagogic, metoda anchetei, testarea docimologică, grile de evaluare calitativă și cantitativă, metode matematice de prelucrare a datelor experimentale.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării constă în: elaborarea și întemeierea științifică a Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară; elaborarea vocabularului de termeni economici elementari; definirea conceptului competență de lectură; actualizarea noțiunilor de competență de lectură circulară; lansarea conceptului de lectură logico-sugestivă și determinarea tipologiei competențelor necesare pentru valorificarea textelor de specialitate; elaborarea criteriilor didactice de selectare a textelor de specialitate în limba germană pentru sporirea motivației studenților pentru lectură.

Problema științifică soluționată vizează optimizarea tehnologiei didactice universitare de predare a limbilor străine (limba germană) prin demonstrarea eficienței strategiei de lectură circulară și a hărților cognitive în abordarea textelor de specialitate; aplicarea în practica universitară a Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană în perspectiva facilitării comunicării profesionale a studenților economiști și integrarea de succes în mediul profesional.

Semnificația teoretică a cercetării rezultă din: analiza abordărilor gnoseologice ale conceptului de competență de lectură a textelor de specialitate ca premisă pentru comunicarea profesională; sistematizarea reperelor teoretice și metodologice referitor la rolul hărților cognitive în formarea competenței de lectură a textelor de specialitate; elaborarea modelului structurat de integrare a metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară; abordarea textului de specialitate și a conceptului de hartă cognitivă din perspectiva formării la studenți a motivației pentru lectură; elaborarea indicatorilor calității CLTS.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în: validarea experimentală și argumentarea eficienței Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară; modernizarea didacticii limbii germane în perspectiva formării studenților pentru comunicarea profesională în limba străină; utilizarea

Modelului tehnologic pentru integrarea hărților cognitive în lecturi circulare și aplicarea experimentală a unui sistem de exerciții de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor acumulate prin lectură, elaborarea și implementarea curriculumului universitar și a suportului de curs Limbajul economic german [27].

Implementarea rezultatelor științifice a fost realizată prin mediatizarea elaborărilor teoretice la Limbajul economic german în mediul studenților economiști și traducători prin experimentarea Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară în învățământul superior (UPS „I. Creangă” din Chișinău, US “Alec Russo” din Bălți, UTM, ASEM, IRIM).

Aprobarea și validarea rezultatelor cercetării este soluționată prin promovarea și prezentarea principalelor idei, sugestii, concluzii formulate pe parcursul investigației în ședințele Catedrei Filologie Germană, în reviste științifice de specialitate, în cadrul conferințelor internaționale și naționale, în analele doctoranzilor și în suporturile de curs editate [26], [28].

Publicații la tema tezei: 17 lucrări științifice: suport de curs pentru predarea limbajului economic german [26], suport de curs *Theoretische Semantik* [28], articole în reviste științifice (4) și participări la foruri științifice naționale și internaționale (11).

Volumul și structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, adnotare, bibliografie din 247 surse. În textul tezei sunt inserate 52 tabele și 41 figuri, 17 anexe, 152 pagini.

Concepte-cheie: competență de lectură a textelor de specialitate (CLTS), comunicare profesională (CP), Model tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate (MTDCL), hartă cognitivă (HC), text de specialitate (TS), strategie lectorală (SL), limbaj economic german (LEG).

SUMARUL COMPARTIMENTELOR TEZEI

În **introducere** este argumentată actualitatea și importanța temei de cercetare, este formulată problema cercetării și direcțiile de soluționare, sunt relevate reperele epistemologice ale cercetării, se descrie valoarea științifică și praxiologică a studiului care susține teoretic și metodologic noutatea și originalitatea științifică a investigației, semnificația teoretică și valoarea aplicativă a Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a

textelor de specialitate în limba germană prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară.

Capitolul 1. Repere teoretice ale competenței de lectură a textelor de specialitate este dedicat considerațiilor fundamentale, analizei literaturii de specialitate și delimitărilor terminologice a conceptului de lectură, furnizând fundamentele teoretice ale aspectelor psihopedagogice investigate, focalizându-se asupra dificultăților comprehensive în abordarea textelor de specialitate. În capitolul 1 sunt stabilite concepțiile cercetătorilor în reflectarea apariției și evoluției conceptului de competență de lectură a textelor de specialitate în mediul profesional și în mediul educațional. Lectura, fiind inițial tratată ca un simplu instrument pentru a dezvolta abilitatea de a traduce texte scrise, devine sub influența teoriei comunicativ-pragmatică condiția principală, care favorizează comunicarea profesională. Semnificația noțiunii de lectură, comprehensiune și interpretare este precizată atât de autorii autohtoni, cât și de cei străini Westhoff [37, p.67], Leisen [32, p.156], care definesc lectura, ca un proces mental activ și holistic, care implică comprehensiunea.

Analiza literaturii de specialitate ne-a permis să sintetizăm deosebiri între lectura textului literar și lectura textului de specialitate și să definim conceptul de lectură și de competență de lectură a literaturii de specialitate. În această ordine de idei, am constatat că lectura textelor de specialitate în limba germană reprezintă un proces cognitiv-constructiv, care formează în psihicul cititorilor scheme mentale, integrând logic conținuturi informative, ceea ce contribuie la comprehensiunea structurilor de specialitate și memorizarea metalimbajului necesar comunicării profesionale. Majoritatea autorilor certifică faptul că transmiterea de informații, interpretarea, reflectarea și aprecierea formează dimensiunile de bază ale lecturii, care denotă funcționalitatea ei în procesul de studierea a limbii germane de specialitate, îndeplinind, prin urmare, funcția de informare-documentare sistematică, funcția de stimulare a instruirii și autoinstruirii și funcția de culturalizare și educare permanentă. Din perspectiva comprehensiunii textelor de specialitate în limba germană, lectura e abordată ca un proces personal, activ și holistic, ce presupune interacțiunea a trei factori: cititorul, textul și contextul lecturii, mobilizând întreaga activitate psihică, orientată spre perceperea, înțelegerea și prelucrarea informațiilor obținute din text.

Temelia lecturii și a comprehensiunii e formată din abilități vizuale, lingvistice, semantice, cognitive, care interacționează atât cu competența

lingvistică, cât și cu competență profesională. Prin prelucrarea logică a informației, care integrează cunoștințele anterioare (cunoștințe lingvistice + cunoștințe de specialitate + cunoștințe generale) ale cititorului și informațiile textului, lectura se realizează ca un constructiv mental, în care ambele elemente sunt împreunate într-o fază cognitivă intermediară, comprehensiune fiind realizată numai când sunt antrenate cunoștințele anterioare și motivația, influențate în mare măsură de mediul cultural și social. Comprehensiunea textelor de specialitate este calea principală de a învăța, care angajează cititorul într-o căutare activă a sensului, prin prelucrarea informației din prisma experiențelor și cunoștințelor acumulate anterior, atribuindu-le valențe noi într-un anumit context social și profesional.

O problemă aparte o constituie dezvoltarea competenței de lectură a textelor de specialitate care presupune activități receptiv-deductive variate prin înțelegerea cognitivă a textului, implicarea motivațională și emoțională a cititorului, reflectarea și comunicarea cu alți cititori, avînd ca scop integrarea subiecților educaționali în mediul social și profesional.

Dezvoltarea competenței lectorale este convergentă dezvoltării intelectuale și competenței de comunicare profesională. Complexitatea procesului este reflectată din perspectiva implicațiilor formative pe care le au cele două acțiuni fundamentale: înțelegere de text și producere de text. Comunicarea profesională poate fi dezvoltată prin lectura textelor de specialitate, implicând procese cognitiv-constructive de comprehensiune și interpretare, antrenând gândirea vizuală și memoria logică.

Capitolul 2. Conceptualizarea tehnologiei dezvoltării competenței de lectură a textelor de specialitate la profilul științe economice elucidează problemele specifice ale limbajului economic german; precizează specificul textelor de specialitate de la profilul științe economice, determină criteriile de selectare a textelor de specialitate, analizează curricula universitară privind limbajul economic german, pentru a determina și elabora tehnologiile efective de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate.

Lectura textelor de specialitate din domeniul economiei impune cunoașterea limbajului economic german, care constă din totalitatea limbajelor specializate, care se folosesc în domeniul economic, ca garant ce permite atât comunicarea profesională, cât și lectura literaturii de specialitate. Așadar, limbajul economic e un mijloc de exprimare a specialistului, ceea ce permite socializarea în profesie, perfecționare și schimb de experiență. Trăsătura de bază a limbajului economic german este în primul rând sistemul ei terminologic. Terminologia economică,

reprezintă, de fapt, o formă de materializare a limbajului economic german, un subsistem al limbajului de specialitate, fiind numit de unii cercetători metalimbaj sau vocabular, care include un sistem lingvistic specializat, menit să acopere necesitățile de informare, comunicare și colaborare în domeniul economic.

Analizând curriculum universitar privind limbajul economic german, predat în special viitorilor economiști și traducători, am sesizat următoarele diferențe:

Tabelul 1. Analiza comparativă a curriculumului Limbajul economic german (LEG)

LEG pentru economiști		LEG pentru traducători	
<i>Specific</i>	<i>Comun</i>		<i>Specific</i>
Obiective			
înțelegerea conținuturilor de specialitate; acumularea de cunoștințe de specialitate prin lectura textelor în limba germană.	familiarizarea cu lexicul de afaceri din limba germană; dezvoltarea competenței de lectura a textelor de specialitate; formarea competenței de a comunica în profesie.	memorizarea terminologiei economice în limba germană și în limba maternă; dezvoltarea competenței de a traduce texte de specialitate.	

Limbajul economic delimitează textele economice de celelalte texte de specialitate, clasificându-le în texte cu conținut economic general și special. În cercetarea noastră vom aborda lectura textelor din domeniul managementului de afaceri, deoarece aceste texte sunt cele mai răspândite și cele mai solicitate în întreprinderile germane la nivel de relații interne și externe. Lectura textelor de specialitate presupune comprehensiune, care respectiv contribuie la însușirea și memorizarea logică a conținuturilor de specialitate, precum și la interpretarea lor. Așadar, putem învăța, memora și aplica numai informațiile pe care inițial le-am înțeles. Comprehensiunea textului economic e în directă dependență de caracterul termenilor economici utilizați: folosirea intenționismelor, utilizarea împrumuturilor, utilizarea dublicatelor sinonimice; întrebuițarea de termeni autohtoni prin derivare, compunere și conversiune; folosire de abrevieri, simboluri, formule, semne convenționale, scheme.

Conținutul capitoului este centrat pe stabilirea criteriilor de selectare a textelor de specialitate și identificarea celor mai eficiente strategii de dezvoltare a competenței de lectură. În acest sens, am consultat literatura științifică și am chestionat 64 cadre didactice

universitare, în vederea determinării dificultăților, care intervin în procesul de lectură a textelor de specialitate. Reperete metodologice reflectate valorifică strategia de lectură circulară prin integrarea metodei hărților cognitive și a tehnicilor de învățare S-V-Î , SINEGL ce pot fi aplicate în procesul de lectură a textelor de specialitate, selectate conform principiului de dozare a efortului cognitiv.

Comprehensiunea se axează pe concentrare, atenție, curiozitate și dorința de a rezolva problemele apărute în timpul lecturii. Iar harta cognitivă, reprezentată prin diagrame, cuprinde conținutul textului într-o asamblare logică, care asemenea unui focar stimulator antrenează gândirea studenților, schițând în psihicul lor scheme logice. Harta cognitivă reflectă informațiile cheie din text și relațiile dintre ele; metodă folosită încă în sec.XIII de către filosoful Ramon Llull, pentru care sistemul conceptual avea structura unui arbore, relațiile de interdependență fiind evidențiate prin ramificații, iar în sec. XVIII economistul englez William Playfair [34] a redescoperit această metodă, utilizând-o pe larg în economie; din perspectiva teoriei cognitiviste a lui Ausubel [42], harta cognitivă este unul dintre cei mai sugestivi organizatori cognitivi și anticipativi de progres, care cuprinde conținutul unui text într-o asamblare logică, integrând noi achiziții în contextul cunoștințelor însușite anterior; Novak [11] subliniază că această metodă de reprezentare vizuală se bazează pe faptul că învățarea temeinică a noilor concepte depinde de cele existente și de relațiile care se stabilesc între acestea; denumită harta mentală, care explorează zona potențialului simbolic, metafizic și constructiv al mentalului uman pentru a transmite mesaje și a comunica esențe ale gândirii noastre printr-un limbaj condensat, frecvent sub formă iconică (Neacșu, Gardner, Joly); are forma unei reprezentări grafice care permite vizualizarea organizării procesărilor mentale a informațiilor legate de o problemă de conținut sau concept Joiță [17, p. 22]. Dacă harta cognitivă e metodă, atunci diagramele sunt instrumente de aplicare a metodei vizate. Diagramele sunt niște pictograme speciale înzestrate cu un limbaj convențional, cunoașterea căruia asigură înțelegerea și interpretarea corectă a conținutului textual și grafic [34, p. 95]. Prin urmare, diagramele reprezintă mijloacele didactice, care reflectă conținutul global al textului.

Strategia de lectură circulară - lansată inițial în filisofie de Schleiermacher, dezvoltată ulterior de Schlegel și preluată finalmente în didactică de cercetătorul Leisen [32, p. 42], constă din combinarea

procedeele didactice, care eficientizează comprehensiunea textului de specialitate; implică tehnici de lectură orientativă, extensivă și, în caz de necesitate, tehnici de lectură intensivă a anumitor pasaje mai complicate din textul de specialitate.

Strategia de lectură circulară, antrenează studenții să citească textul de specialitate în ascensiune: orientativ, extensiv și intensiv. În așa fel e asigurată înțelegerea celor mai complicate fragmente din text. Din aceste considerente am decis să utilizezi această strategie la etapa inițială de formare a competenței de lectură a textelor de specialitate. În baza ei am elaborat, în partea experimentală a tezei, algoritmul de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate.

Pornind de la ideea că textul de specialitate poate fi înțeles mai ușor prin intermediul organizatorilor cognitivi, am selectat pentru etapa inițială de formare a CLTS texte însoțite de diagrame, activitatea de lectură fiind concepută inițial de la diagramă spre text:

diagramă \longrightarrow text de specialitate

Lectura circulară a textului de specialitate se realizează în conformitate cu pașii pe care i-am inclus în tabelul ce urmează:

Tabelul 2. Lectura circulară

Lectura circulară (de la reprezentarea grafică la textul de specialitate)		
lectura orientativă	lectura extensivă	lectura intensivă
de a trece cu privirea titlul textului, cuvintele evidențiate, imaginile sau diagramele; de a determina tema textului prin presupuneri sau ipoteze, reieșind din ceea ce știți și ceea ce vreți să știți (S-V-I).	de a stabili printr-o privire globală dacă textul conține informații care vă interesează sau care ar putea interesa; de a sublinia în textul de specialitate noțiunile indicate în diagramele aderențe; de a găsi în text noțiunile indicate de profesor; de a completa digramele cu informațiile corespunzătoare	de a identifica pasajele cele mai complicate din text, citindu-le intensiv, utilizând în special strategia SINELG; de a citi aprofundat pasajele cele mai importante; de a răspunde corect la întrebări.

În urma cercetărilor efectuate constatăm eficiența stregiei de lectură circulară și tehnicile de învățare S-V-Î, SINELG privind dezvoltarea competenței de lectură.

La etapa următoare am inversat demersul activității de lectură pornind de la textul de specialitate, conținutul căruia urmează a fi structurat și transformat în diagramă:

text de specialitate \longrightarrow hartă cognitivă

Luând în vedere faptul că competența lectorală a studenților crește în urma utilizării eficiente a diagramelor, ca suport cognitiv pentru textele de specialitate, și a implementării formative a strategii lecturii circulare, am lansat un concept nou în didactică, strategia de lectură logico-sugestivă, care poate fi aplicată numai după ce studenții au atins un nivel de competență lectorală mai înalt, cea ce le-ar permite să elaboreze, în final, harta cognitivă a textului, care ar demonstra incontestabil în ce măsură studenții au înțeles textul de specialitate.

Tabelul 3. Lectura logico-sugestivă

	lectura esențializată:	lectura problematizată:	lectura euristică
strategii	de a utiliza strategia SINEGL, de a analiza, de a sintetiza, de a selecta informații, de a defini noțiuni	de a percepe relațiile dintre întreg și parte, dintre cauză și efect, de a descoperi corelații între elementele unui sistem	de a citi printre rânduri, descoperind relațiile dintre componentele proceselor descrise
	de a deosebi esențialul de secundar	de a schița parțial schema logică a textului, prin intermediul organizatorilor cognitivi	de a elabora schema logică a textului, prin intermediul HC
	de a lua notițe rezumative	de a diagnostica și de a explica fenomene	de a interpreta și de a prognoza
		de a sesiza probleme, de a căuta soluții, de a elabora și compara variante de rezolvare	de a inventa și rezolva probleme, de a alege soluția optimă; de a trage concluzii

Fundamentarea conceptului de lectură logico-sugestivă a contribuit la elaborarea conceptuală a *Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate prin integrarea hărților cognitive în strategia de lectură circulară*.

Proiectarea acestui model tehnologic s-a bazat pe: repere epistemologice și metodologice ale dezvoltării competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană; pregătirea studenților pentru aplicarea și integrarea metodei hărților cognitive în procesul lecturii textelor de specialitate; corelarea tehnicilor de lectură (lectură

orientativă, extensivă și intensivă) cu tehnicile de învățare (S-V-Î , SINEGL) în scopul comprehensiunii și interpretării corecte a TS.

Componentele *Modelul tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate prin integrarea hărților cognitive în strategia de lectură circulară* sunt în strânsă corelație cu cele 5 principii lectorale promovate de J. Leisen (2013): principiul de modelare activă a textului de specialitate; principiul premiselor semantice; principiul prelucrării ciclice a textului de specialitate; principiul de transpunere a textului de specialitate în diagrame prin intermediul hărților cognitive; principiul de a interpreta textul de specialitate în baza hărților cognitive elaborate. Așadar, în baza MTDCI, intenționăm să dezvoltăm la studenții economiști competența de lectură a textelor de specialitate în limba germană, care cuprinde: dimensiunea cognitivă, reflectată în cunoașterea *Limbaajului economic german (LEG)*, necesar comprehensiunii textelor de specialitate; dimensiunea praxiologică, relevantă în aplicarea *Limbaajului economic german (LEG)* pentru traducerea și alcătuirea textelor de specialitate; dimensiunea pragmatic-axiologică, evidențiată prin integrarea *Limbaajului economic german (LEG)* în situații de comunicare profesională, bazată pe interpretarea, reflectarea și transpunerea textelor de specialitate în hărți cognitive, având ca scop formarea cititorului avansat.

În acest sens, recomandăm respectarea algoritmului structurat în MTDCI, și anume: însușirea unui volum de cunoștințe prin memorizarea terminologiei economice și comprehensiunea structurilor de specialitate; reorganizare și transformare semantică a conținuturilor în timpul reducăiei semantice (perefrazare, generalizare, abstractizare, omiterea informațiilor secundare, transpunerea textului de specialitate în hată cognitivă); exprimarea judecățiilor de valoare prin antrenarea gândirii critice și reflexive; identificarea problemelor și luarea deciziilor; formarea atitudinilor valorice; inițierea acțiunilor practice.

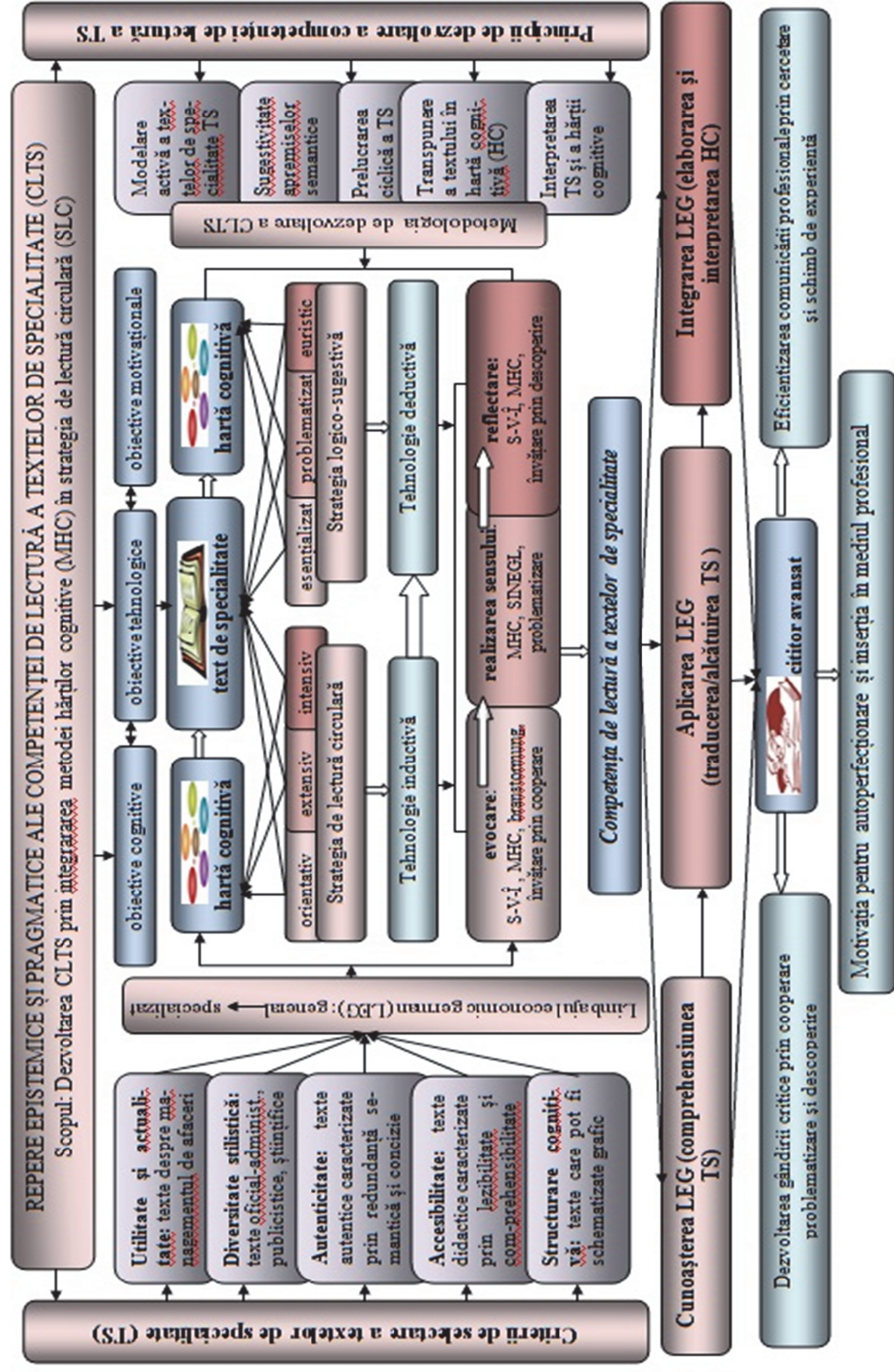

Fig. 2.20. Modelul tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară (MTDCLTS)

Așadar, prin aplicarea tehnologiilor de dezvoltare a CLTS avem intenția didactică: de a valorifica potențialului intelectual, aptitudinile și experiența individuală; de a stimula spiritului critic constructiv.

Prin urmare, MTDCL are ca finalitate formarea dialectică a cititorului avansat, capabil să citească textele de specialitate esențializat, problematizat și euristic, pentru a deveni subiect al propriei sale autoformări, valorificând prospectiv: spiritul de gândire critică prin cooperare, problematizare și descoperire, comunicarea profesională prin cercetare și schimb de experiență și motivația pentru autoperfecționare și inserția în mediul profesional.

În cel de-al III capitol, **Cadrul praxiologic al implementării tehnologiilor didactice pentru dezvoltarea competenței de lectură în limba germană la studenții economiști**, sunt prezentate aspectele designului cercetării experimentale, strategiile de lectură circulară și de lectură logico-sugestivă, criteriile de evaluare, indicatorii și descriptorii competenței de lectură a textelor de specialitate și semnificații metodologice.

Scopul experimentului pedagogic: e de a demonstra eficiența strategiei de lectură circulară în comprehensiunea și interpretarea textelor de specialitate în limba germană prin integrarea metodei hărților cognitive

Eșantionul experimentului a fost constituit din studenți economiști specializați în Business și Administrare de la Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM), Institutul de Relații Internaționale (IRIM), Academia de Studii Economice (ASEM) și studenți traducători de la specialitatea *Limba Germană Aplicată*, care studiază la Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă” din Chișinău și Universitatea de Stat “Alec Russo” din Bălți. La experiment au participat în total 92 de studenți economiști și traducători care au ca obiect de studiu limbajul economic german.

Tabelul 4. Eșantionul cercetării

etapa de constatare, de intervenție, de control			
economiști		traducători	
gr. exp.	gr. control	gr. exp.	gr. control
UTM – 24 st.	IRIM/ASEM -25 st.	UPSC – 22 st	USB – 21 st.
92 st.			

Metodele principale de cercetare au fost experimentul pedagogic și anchetele de autoevaluare, realizate prin intermediul instrumentelor de cercetare (teste docimologice, chestionare).

Cercetarea s-a desfășurat în trei etape: etapa de pretest, etapa de intervenție și etapa de posttest:

Tabelul 6. Planificarea experimentului pedagogic

		Obiective	Conținut	Rezultate
etapa de pretest	2011-2014	determinarea dificultăților, care intervin în procesul lecturii textelor de specialitate în limba germană	aplicarea chestionarului CDU în cadrul seminariilor internaționale în vederea identificării problemelor pedagogice	determinarea celor mai eficiente strategii de lucru cu textele de specialitate
	20.10.13 19.01.14	analiza curriculumului universitar la disciplina limbajul economic german	diferențe în predarea limbii germane pentru economiști și pentru traducători	determinarea obiectivelor și conținuturilor de predare
	20.01.14 23.01.14	stabilirea nivelului de competență lingvistică a studenților	aplicarea testului predictiv B1 și a chestionarelor de autoevaluare a CLTS.	determinarea omogenității grupurilor
	24.01.14 31.01.14	stabilirea factorilor care influențează motivația pentru lectură	aplicarea chestionarului pentru identificarea criteriilor de selectare a TS	selectarea textelor pentru experimentul formativ
etapa de intervenție	03.02.2014 - 31.05.2014	formarea la studenții din grupul experimental a competenței de lectură a textelor de specialitate	aplicarea metodologiei de dezvoltare a CL: strategia de lectură circulară, HC, tehnici de învățare: SINEGL, S-V-Î	dezvoltarea comprehensiunii și interpretării textelor de specialitate,utilizând hărțile cognitive
etapa de posttest	02.06.2014 – 15.06.2014	verificarea eficienței Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate	aplicarea testului final de verificare a competenței de lectură B2; aplicarea chestionarelor de autoevaluare a CLTS	determinarea performanțelor obținute de grupul experimental
	16.06.2014 22.06.2014	stabilirea nivelului de motivație pentru lectura textelor de specialitate	aplicarea chestionarului de autoevaluare a motivației pentru lectură textelor de specialitate	compararea nivelului motivațional obținut cu rezultatele inițiale
	23.12.14 31.08.14	sintetizarea concluziilor și elaborarea recomandărilor practice	analiza rezultatelor obținute prin metode matematice	confirmarea sau infirmarea ipotezelor

Testele la etapa de constatare și de control au fost evaluate în baza criteriilor: *lexical* (pentru a determina nivelul de cunoaștere a lexicului de specialitate), *gramatical* (pentru a stabili nivelul de aplicare a structurilor gramaticale specifice metalimbajului economic), *traductologic* (pentru a verifica nivelul de comprehensiune a textelor de specialitate) și *logico-verbal* (pentru a evalua nivelul de integrare a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin elaborarea și interpretarea hărților cognitive).

Validitatea evaluării a fost asigurată prin aplicarea matricei de specificații, formularea descriptorilor de performanță și cuantificarea diferențiată. Un moment important în evaluarea testelor este determinarea nivelului de competență și notarea corectă a rezultatelor obținute. Nota exprimă o judecată valorică emisă asupra unui rezultat, reprezentând un reper pentru profesor și pentru student. Din aceste considerente, am elaborat următorul barem de notare:

Tabelul 5. Barem de notare

CECRL	B1- cititor independent		B2 – cititor avansat			
	B1.1.		B1.2	B2.1	B2.2	
Punctaj	(40-60)		(61-70)	(71 – 80)	(81 – 100)	
	40 – 50	51– 60			81–90	91-100
Calificativ	nota 5	nota 6	nota 7	nota 8	nota 9	nota 10

Etapa de constatare. Testul inițial și final a fost constituit de itemi obiectivi (de alegere duală, de alegere multiplă, de coordonare – utilizați *la etapa de cunoaștere*), de itemi semiobiectivi (de completare a textelor lacunare, de răspundere la întrebări structurate, de aranjare a enunțurilor în ordine logică, de a elabora planul textului, de traducerea textelor – utilizați *la etapa de aplicare*) și de itemi subiectivi (de alcătuirea textelor structurate, de interpretare a textelor de specialitate și a diagramelor prin lectura logico-sugestivă, care vizează *etapa de integrare*).

Pentru a evalua cantitativ rezultatele obținute, am elaborat matricea de specificații în baza căreia am atribuit obiectiv fiecărui item punctajul corect, reieșind din nivelul de complexitate.

Tabelul 7. Matricea de specificații

niveluri cognitive	Cunoaștere	Aplicare	Integrare
Itemi	obiectivi 30%	semiobiectivi 30%	subiectivi 40%
Conținuturi			
text despre profilul unei firme	1 punct × nr. Itemi	1 punct × nr. itemi	7 puncte × nr. itemi
text publicistic cu hartă cognitivă	1 punct × nr. Itemi	1 punct × nr. itemi	7 puncte × nr. itemi
text științific fără hartă cognitivă	1 punct × nr. Itemi	1 punct × nr. itemi	7 puncte × nr. itemi

Pentru a evalua calitativ rezultatele testului inițial, am studiat CECRL Cadrul European Comun de Referință [43, p. 29], formulând descriptori de performanță, care vizează CTLS:

- **B1.1.:** Poate să înțeleagă scrisori de recomandare și de motivare, care indică calitățile organizatorice, experiența de lucru și competența profesională; poate să înțeleagă texte din corespondența comercială, care denotă o formă standardă și formule fixe de exprimare; poate să înțeleagă texte publicistice de orientare profesională, adaptate gramatical.
- **B1.2.** Poate să înțeleagă conținutul textelor de specialitate scurte, când este folosit un limbaj standard clar și termeni internaționali; poate să înțeleagă texte de specialitate scurte, dacă reflectă informații factice pe care le cunoaște în limba maternă; poate să înțeleagă texte de specialitate mai complicate, dacă sunt reprezentate grafic sau tabelar.
- **B2.1.** Poate să citească rapoarte pe teme științifice, în care autorii lansează teorii și concepții noi; poate să înțeleagă literatura de specialitate contemporană; poate să înțeleagă texte de specialitate și să alcătuiască hărțile lor cognitive.
- **B2.2.** Poate să înțeleagă texte de specialitate fără suport grafic, alcătuiind independent digrame sau tabele, reieșind din conținutul lor pentru a înregistra informații relevante și noțiuni cheie; poate să înțeleagă texte de specialitate, care conțin informații pe care nu le cunosc în limba maternă.

Luând în considerație descriptorii de performanță din CECRL, am constatat că nivelul de competență lingvistică al studenților în majoritate deviază între B1.1 (36,95% - gr.exp.; 36,95% - gr. de contr.) și B1.2. (36,95% - gr.exp.; 39,13% - gr. de contr.), fapt ce ne permite desfășurarea etapei de intervenție din experimentul nostru.

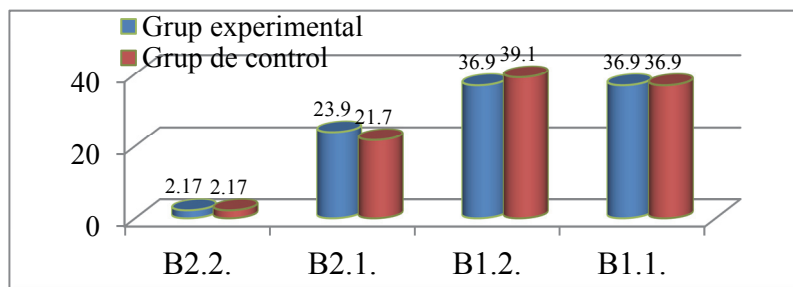

Fig. 2. Valori comparate ale competenței de lectură în limba germană a studenților

Rezultatele obținute în baza evaluării cumulative a probelor ne dovedesc caracterul omogen al grupurilor. Atât grupul experimental cât și cel de control au înregistrat în majoritate un nivel submediu și minim de competență de lectură a textelor de specialitate la profilul științe economice. Valorile medii calculate au confirmat ipoteza despre lipsa unor diferențe între caracteristicile inițiale ale grupurilor.

Luând în considerație *Grila pentru autoevaluare* din CECRL [43, p. 32] și *Scala globală* [43, p. 29] am elaborat descriptorii de autoevaluare a competenței de lectură a textelor de specialitate și criteriile de evaluare a competenței de interpretare a diagramelor, în baza cărora au fost alcătuite cele două chestionare de autoevaluare a competențelor. Constatările înregistrate în urma anchetelor aplicate vizează caracterul omogen al grupului experimental (B1.1. și B1.2. - 73,9%; B2.1. -26,08%) și al grupului de control (B1.1. și B1.2. - 76 %; B 2.1. - 23,9%).

Chestionarul de autoevaluare a motivației pentru lectura textelor de specialitate a fost efectuat la sfârșitul experimentului de constatare. În rezultatul prelucrării răspunsurilor date de studenții chestionați, am constatat o motivație insuficientă pentru lectura textelor de specialitate. Investigațiile realizate au determinat diferențe nesemnificative ale nivelului motivațional în grupul experimental și grupul martor.

Etapa de formare s-a evidențiat prin aplicarea MTDCL prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară, fiind desfășurat în două etape: etapa inițială - dominată de strategia de lectură circulară, utilizată în abordarea textelor publicistice însoțite de diagrame, aplicând lectura orientativă, lectura extensivă și lectura intensivă; etapa finală - dominată de strategia de lectură logico-sugestivă, pe care am folosit-o, prelucrând texte științifice, aplicând lectura esențializată, problematizată și euristică. Valorile originale create vizează elaborarea modelului general de interpretare a diagramelor, alcătuirea glosarului de termeni economici elementari B1-B2 și editarea suportului de curs pentru predarea limbajului economic german, în care am valorificat MTDCL.

La etapa de control au fost aplicate repetat instrumentele de cercetare (testul final și chestionarele) în vederea evaluării comparate a nivelului competenței de lectură. La evaluarea testelor desfășurate la etapa de constatare și la etapa de control au fost luate în considerație toate caracteristicile pedagogice și psihologice ale competenței de lectură a textelor de specialitate, formulate teoretic în capitolele anterioare. Prin urmare, rezultatele comparative obținute de grupul experimental la etapa de constatare și de control au evidențiat o creștere semnificativă a competenței de lectură:

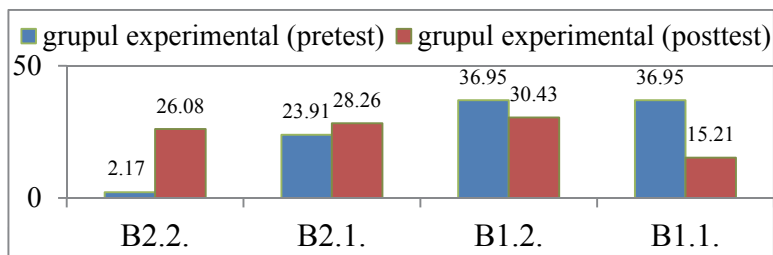

Fig. 3. Valori comparate ale competenței de lectură în limba germană a studenților la etapa de pretest și posttest înregistrate de grupul experimental

Analizând rezultatele cumulative la cele trei probe realizate de grupul experimental și grupul de control, am constatat că grupurile, inițial omogene, denotă diferențe semnificative privind nivelul de competență de lectură a textelor de specialitate.

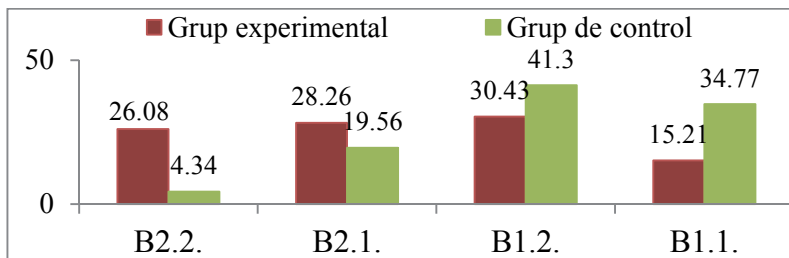

Fig. 4. Rezultatele cumulative la etapa de posttest înregistrate de grupul experimental și grupul de control

Studiul și-a propus să efectueze repetat anchetele de autoevaluare care au demonstrat creșterea competenței de lectură și sporirea motivației studenților din grupul experimental.

Tabelul 8. Niveluri comparate de formare a competenței de lectură

	B1.1	B1.2	B2.1	B2.2
pretest	36,95%	36,95%	23,91%	2,17%
posttest	15,21%	30,43%	28,26%	26,08%

Analizând datele incluse în tabel, ajungem la concluzia că fiecare subiect educațional, datorită fazei de intervenție, și-a dezvoltat competența de lectură, ridicându-se pe scala de evaluare cu un subnivel mai sus: B1.1 - B1.2.; B1.2. - B2.1; B2.1. - B2.2.

Rezultatele cumulative la aceste 3 probe, reflectate în testul final, au fost evaluate calitativ conform nivelurilor de performanță propuse de CECRL și cantitativ conform baremului de notare:

Tabelul 9. Calificativele obținute de grupul experimental

	Niveluri	Calificative	etapa de pretest	etapa de posttest
B1.1	MINIM	nota 5 (40-50 puncte)	17,38%	-
		nota 6 (51-60 puncte)	23,9%	15,21%
B1.2	SUB-MEDIU	nota 7 (61-70 puncte)	34,72%	30,43%
B2.1	MEDIU	nota 8 (71-80 puncte)	21,73%	28,26%
B2.2	ÎNALT	nota 9 (81-90 puncte)	2,17%	17,39%
		nota 10 (91-100 puncte)	-	8,69%

Rezultatele anchetei privind nivelul motivațional confirmă necesitatea de a implica studenții în selectarea textelor, deoarece motivația poate fi dezvoltată în dependență de particularitățile individual-tipologice ale personalității studenților prin abordarea unei perspective personalizate și active în procesul de lectură, pornind de la obișnuințe, preferințe și dificultăți lectorale.

Prin urmare, studenții antrenați în faza de intervenție au acumulat cunoștințe, au antrenat aptitudini abilități și deprinderi, care exersate în mod simultan, au dezvoltat competența de lectură a textelor de specialitate în limba germană. Așadar, tehnologia de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană valorifică aptitudinea lectorală, transformând-o în abilitate, în deprindere și în valoare, ceea ce contribuie la formarea cititorului avansat.

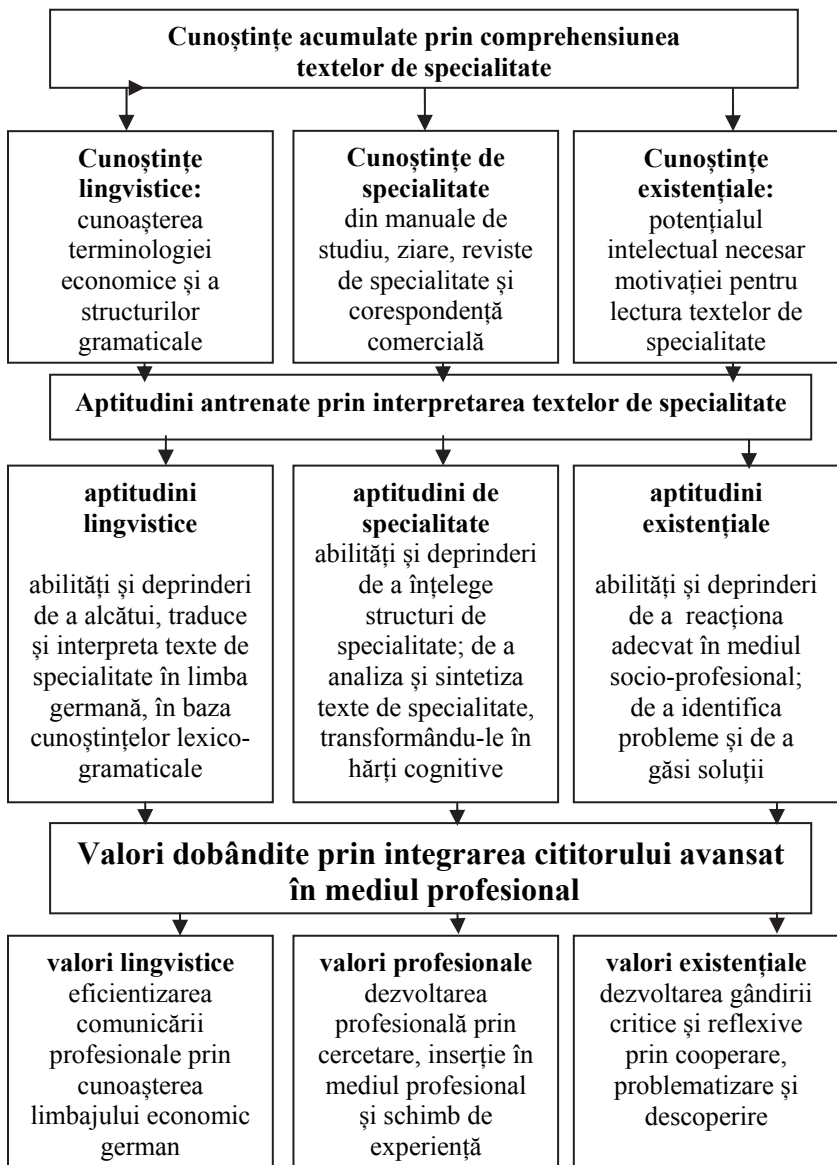

Fig.5. Competența de lectură a textelor de specialitate dezvoltată prin aplicarea MTDCCL

Prin urmare, MTDCL are ca finalitate formarea dialectică a cititorului avansat, capabil să citească textele de specialitate esențializat, problematizat și euristic, pentru a deveni subiect al propriei sale autoformări, valorificând prospectiv (în termeni de progres, eficiență și eficacitate): spiritul de gândire critică prin cooperare, problematizare și descoperire; comunicarea profesională prin cercetare și schimb de experiență; motivația pentru autoperfecționare și inserția în mediul profesional. În această ordine de idei, valoarea aplicativă a *Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură* a textelor de specialitate (MTDCL) rezidă în formarea cititorului avansat, prin intermediul funcției cognitive, instructiv-educative și culturale, care formează cititorul care gândește (*Lectorem cogitans*); funcției praxiologice, de muncă și aplicare a cunoștințelor în practică, care formează cititorul care creează (*Lectorem faber*) și funcției axiologice, de valorizare și evaluare, care formează cititorul care estimează (*Lectorem estimans*).

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Rezultatele cercetării au demonstrat actualitatea studiului, au validat inovația științifică, argumentând valoarea epistemologică și praxiologică a investigației. Sinteza teoretică și interpretarea datelor experimentale au condus la următoarele concluzii:

1. Se constată și elucidează argumentat că lectura textelor de specialitate implică delimitarea elementelor cognitive și îmbinarea lor ulterioră în structuri cognitive mai complicate, care pot fi redată prin hărți cognitive în formă de diagrame, prin intermediul cărora comprehensiunea textului poate atinge valori maxime. Așadar, diagramele includ parcursul logic al proceselor descrise și îi ajută pe studenți să înțeleagă conținuturile de specialitate, dezvoltând gândirea vizuală, memoria logică și imaginația prin anticipări și prognoze, care vizează desfășurarea în perspectivă a proceselor redată în textul de specialitate [25, p.79-82].

2. S-a demonstrat științific faptul că însușirea limbii germane de specialitate la profilul științe economice presupune dezvoltarea competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană, în baza căreia subiecții educaționali sunt în stare să înțeleagă corect literatura de specialitate în limba germană, învățând prin lectură termeni noi în limba germană, necesari pentru a comunica fluent într-un limbaj economic adecvat. Prin urmare, comprehensiunea și aplicarea corectă a lexicului profesional devine condiție de bază pentru însușirea limbii germane de specialitate, care le deschide viitorilor economiști,

cunoscători de limbă germană, noi oportunități de studiere și de angajare [4, p.61-64], [2, p.90-92].

3. *Au fost descrise preceptele pedagogice ale Consiliului Europei* care promovează predarea centrată pe studenți și îndeamnă persoanele implicate în organizarea procesului de învățare a limbilor străine să-și construiască acțiunile în concordanță cu nevoile, motivațiile, particularitățile și resursele studenților. Din aceste considerente, CDU au rolul de mediator, care dirjează din umbră procesul de însușire a limbii germane, având ca suport didactic textele de specialitate, selectate conform criteriilor de accesibilitate, utilitate și actualitate [5, p.86-91].

4. Reieșind din oportunitățile metodologice de eficientizare a lecturii textelor de specialitate în limba germană *au fost stabilite criteriile didactice de selectare a textelor de specialitate* pentru dezvoltarea competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană la studenții economiști [7, p.193-198].

5. *Studiul comparativ al curriculei universitare în planul cunoașterii de către studenți a limbajului economic* a permis să concluzionăm asupra insuficienței de precizie în formularea obiectivelor specifice dezvoltării CLTS și selectarea conținuturilor curriculare orientate spre dezvoltarea la studenții economiști a CLTS [14, p. 176].

6. *Cercetarea pedagogică experimentală a condus la elaborarea instrumentelor cercetării* (test și chestionare) *care au permis* identificarea reprezentărilor CDU despre importanța dezvoltării la studenții economiști a CLTS pentru comunicarea profesională în limba germană și stabilirea particularităților și a nivelurilor dezvoltării CLTS [9, p. 46-49].

7. *Experimentul pedagogic a creat contextul necesar pentru a argumenta practic că a fost soluționată problema eficientizării dezvoltării competenței de lectură a textelor de specialitate prin validarea Modelului tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară, având ca finalitate formarea cititorului avansat*, care asigură: dezvoltarea competenței de lectură prin formarea automatismelor de semantizare a lexicului profesional în timpul lecturii, consolidarea și memorizarea logică a terminologiei de specialitate, care implică întrebuițarea corectă a lexicului profesional în diverse situații de comunicare profesională [4, p. 61-64], [3 p.241-245]; dobândirea de strategii de comprehensiune, interpretare și documentare a textelor de specialitate în limba germană în vederea stimulării studiului individual prin acumularea de noi

cunoștințe și atingerea autonomiei în învățare [6, p.125-127]; alcătuirea hărților cognitive și interpretarea lor ca forme de sintetizare a literaturii științifice și ca metode de evaluare a competenței de lectură a textelor de specialitate [26, p. 8-21]; cultivarea interesului față de literatura de specialitate prin selectarea corectă a conținuturilor și aplicarea eficientă a strategiilor lectorale [7, p.193-198].

8. *Au fost sintetizate valorile medii comparate ale competenței de lectură formate studenților economiști și validate experimental* din care s-a dedus că datele grupului experimental sunt superioare grupului de control, date ce confirmă eficiența integrării hărților cognitive, materializate prin diagrame, în lecturi circulare și logico-sugestive a textelor de specialitate în limba germană. Studenții din grupul experimental au reușit să traducă și să schițeze scheme logice în corespundere cu textul prelucrat, pe când studenții din grupul de control sunt capabili doar să traducă textul. Din rezultatele experimentale conchidem că traducerea e doar redarea textului în limba străină, ceea ce nu implică de fiecare dată înțelegerea lui completă, iar înțelegerea completă a textului nu implică de fiecare dată traducerea lui adecvată. Nivelul de înțelegere a textului nu poate fi apreciat prin calitatea traducerii, ci prin capacitatea de elaborare a hărții cognitive, care redă scurt, clar și cuprinzător întreg conținutul. Așadar, comprehensiunea textului de specialitate e direct condiționată de capacitatea de a reprezenta grafic conținuturile și de a le interpreta ulterior [10, p. 49-53], [27, p. 99-102].

9. *Se ilustrează argumentat faptul că comprehensiunea textelor de specialitate depinde de eficiența strategiilor lectorale utilizate de cadrele didactice universitare* și poate fi atinsă prin lecturi orientative, extensive, intensive, esențializate, problematizate și euristice. Studenții din grupul experimental au aplicat la nivel de automatisme abilitățile de lectură esențializată, pe când studenții din grupul martor au pierdut mult timp și efort în lecturi intensive. Anume aceasta a format impedimentul principal la îndeplinirea sarcinilor propuse. Tehnicile de lectură pe care le-am cultivat în grupul experimental se condiționează reciproc. Literatura de specialitate presupune, în primul rând, identificarea informațiilor importante, obiectiv realizat prin lecturi extensive. Lectura extensivă combinată cu cea orientativă și cea intensivă (în caz de necesitate) formează lectura circulară, strategie necesară pentru comprehensiunea și interpretarea obiectivă a textelor de specialitate. Prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară am dezvoltat lectura logico-sugestivă, care implică lectură esențializată, lectură problematizată și lectură euristică, solicitând din partea

subiecților educaționali o competență lectorală mai avansată (B1.2) [8, p.198-204].

10. Rezultatele cercetării au confirmat ipoteza investigației prin care CLTS a fost dezvoltată eficient în condițiile universitare în care: au fost determinate reperele teoretice ale dezvoltării competenței de lectură a textelor de specialitate; au fost stabilite oportunitățile metodologice de eficientizare a lecturii textelor de specialitate în limba germană; a fost realizat studiul comparativ al curriculei universitare în planul cunoașterii de către studenți a limbajului economic; au fost stabilite criteriile didactice de selectare a textelor de specialitate pentru dezvoltarea competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană la studenții economiști; au fost identificate specificul și nivelurile dezvoltării competenței de lectură și a dificultăților studenților economiști privind lectura textelor de specialitate în limba germană; a fost dovedită eficiența și a fost validat experimental MTDCL în limba germană prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură circulară. Din considerentele expuse, recomandăm implementarea MTDCL a textelor de specialitate în predarea limbii germane la profilul științe economice. Modelul elaborat cuprinde atât criteriile de selectare a conținuturilor, cât și strategii inovatoare, care vizează dezvoltarea comprehensiunii și interpretării textelor de specialitate prin integrarea hărților cognitive în lecturi circulare, generând strategia de lectură logico-sugestivă. Pentru a simplifica procesul de lectură a textelor de specialitate, recomandăm utilizarea, în caz de necesitate, a *Glosarului de termeni economici elementari B1-B2 (vezi Anexa 17)*, pe care l-am elaborat în acest scop și l-am atașat în anexă. Concomitent cu realizarea tezei am lucrat asupra suportului de curs *Limbajul economic german* [26], pe care l-am editat recent și în care am elucidat valoarea practică a cercetărilor realizate. Atât vocabularul de termeni economici B1-B2, cât și suportul de curs [26], îmbunătățesc calitatea lecturii textelor de specialitate în limba germană la profilul științe economice, contribuind la dezvoltarea comprehensiunii și interpretării conținuturilor de specialitate, abordate la orele academice [3, p. 241-245].

Problema științifică soluționată în cercetare vizează optimizarea tehnologiei didactice universitare de predare a limbilor străine (limba germană) prin demonstrarea eficienței strategiei de lectură circulară și a hărților cognitive în abordarea textelor de specialitate; aplicarea în practica universitară a MTDCL în limba germană din perspectiva facilitării comunicării profesionale a studenților economiști și integrarea de succes în mediul profesional.

RECOMANDĂRI

În intenția de a rezuma concluziile cercetării formulăm anumite recomandări metodologice pentru cercetări ulterioare:

- pentru concepatorii de curricula universitară: de a selecta conținuturilor de predare, luând în considerație criteriile de actualitate, utilitate și accesibilitate: de a selecta texte originale, cât mai simple din domeniul managementului de afaceri; de a adapta textele originale cu un grad de complexitate înalt, într-un mod rațional, substituind numai structurile gramaticale mai complicate cu forme gramaticale mai accesibile, păstrând intact componența terminologică a textului original; de a conceptualiza cursul de limbaj economic german în dependență de profil (studenți traducători ; studenți economiști) și în concordanță cu cerințele CECRL, având ca punct de reper modelele curriculumare indicate (vezi Anexa 15 ; Anexa 16);
- pentru CDU : de a aplica tehnologiile dezvoltării competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană prin integrarea metodei hărților cognitive în strategia de lectură curriculară ; de a aprecia performanțele studenților prin intermediul indicatorii de evaluare menționați în teză (Anexele 7, 9, 11); de a propune studenților texte originale din domeniul managementului de afaceri, respectând principiul de dozare a efortului cognitiv: de la texte de orientare profesională la texte specializate, de la texte didactizate la texte originale, de la texte oficial administrative -la texte publicistice și științifice;
- pentru studenți: de a citi texte de specialitate originale, însoțite de diagrame, care servesc ca suport logico-sugestiv pentru comprehensiunea și interpretarea conținuturilor, consultând suportul de curs elaborat [26], precum și vocabularul de termeni economici elementari B1-B2 (vezi Anexa 17), în scopul învățării prin lectură și însușirii limbajului economic german necesar comunicării profesionale;
- pentru cercetători: de a dezvolta conceptele cercetate, valorificându-le din perspectiva învățării prin lectură, dezvoltării comunicării profesionale și a traducerii specializate.

BIBLIOGRAFIE

În limba română:

1. Baraliuc N. Formarea competenței de receptare a textelor literare de către copiii de vârstă preșcolară mare. Teză de doctor în științe pedagogice. Chișinău, 2010. 170 p.
2. Barbaroș N. Tehnici de însușire a lexicului din limba germană prin intermediul calculatorului. In: Meridian ingineresc, 2011, nr. 1, p.90-92.
3. Barbaroș N. Înțelegerea contextuală. Dezvoltarea deprinderilor și abilităților de a înțelege din context. În: Probleme actuale ale științelor umanistice. Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", 2011, vol. 13, p. 241-245.
4. Barbaroș N., Denisova E. Privire retrospectivă asupra lexicului economic. Tehnici de însușire a terminologiei economice în limba germană. In: Revistă de științe socioumane, 2011, nr.2, p.61-64.
5. Barbaroș N. Principii de abordare metodologică a cursului de limbă germană de specialitate. In: Meridian ingineresc, 2011, nr.3, p.86-91.
6. Barbaroș N. Abordare științifico-pedagogică a relațiilor dintre lectura comprehensivă, decodare, receptare. In: Revistă de științe socioumane, 2012, nr.1, p.125-127
7. Barbaroș N. Factori metodico-didactici de selectare a textelor de specialitate. In: Probleme ale Științelor Socio-umanistice și Modernizării Învățământului. Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", 2014, vol. 2, p. 193-198.
8. Barbaroș N. Principii psihopedagogice de formare a competențelor lecturii comprehensive în baza textelor de specialitate. In: Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului. Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", 2014, p. 198-204.
9. Barbaroș N. Matricea și dimensiunile competenței lectorale. In: Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului. Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, 2016, vol. 3, p. 46-49.
10. Barbaroș N. Specificul textelor de specialitate. Comprehensiunea și comprehensibilitatea. In: Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului. Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, 2016, vol. 3, p. 49-53.
11. Cojocaru M., Papuc L., Sadovei L. Teoria instruirii. Chișinău: UPSC, 2006. 190 p.
12. Cristea S. Dicționar de pedagogie. Chișinău - București: Litera internațional, 2000. 395 p.
13. Cornea P. Introducere în teoria lecturii. Iași: Polirom, 1998. 305 p.
14. Denisova E, Barbaroș N. Conținuturile și obiectivele curriculare ale predării limbii germane (la profilul științe economice). In: Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului, 2011, vol. 2, p. 176-181.
15. Ilie Em. Didactica literaturii române. Iași: Polirom, 2008. 288 p.
17. Joița E. Formarea pedagogică a profesorului. Instrumente de învățare cognitiv-constructivistă. București: E.D.P., 2007. 200 p.
18. Panfil A. Limba și literatura în gimnaziu. Structuri didactice deschise. Pitești: Paralela 45, 2004. 203 p.
19. Pâslaru V. Introducere în teoria educației literar-artistice. Ediția a II-a, revăzută. București: Sigma, 2013. 198 p.
20. Radu-Șchiopu A. Dezvoltarea competențelor lectorale ale elevilor la orele de limbă și literatură română. Teză de doctor în științe pedagogice. Chișinău, 2013. 189 p.
21. Sofronie N. Valorificarea strategiilor euristice în studierea literaturii franceze în învățământul superior. Teză de doctor în științe pedagogice. Chișinău, 2016. 129 p.
22. Șchiopu C. Metodologia educației literar-artistice a elevilor. Teză de dr. hab. în științe pedagogice. Chișinău, 2016. 264 p.

procedeele didactice, care eficientizează comprehensiunea textului de specialitate; implică tehnici de lectură orientativă, extensivă și, în caz de necesitate, tehnici de lectură intensivă a anumitor pasaje mai complicate din textul de specialitate.

Strategia de lectură circulară, antrenează studenții să citească textul de specialitate în ascensiune: orientativ, extensiv și intensiv. În așa fel e asigurată înțelegerea celor mai complicate fragmente din text. Din aceste considerente am decis să utilizezi această strategie la etapa inițială de formare a competenței de lectură a textelor de specialitate. În baza ei am elaborat, în partea experimentală a tezei, algoritmul de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate.

Pornind de la ideea că textul de specialitate poate fi înțeles mai ușor prin intermediul organizatorilor cognitivi, am selectat pentru etapa inițială de formare a CLTS texte însoțite de diagrame, activitatea de lectură fiind concepută inițial de la diagramă spre text:

diagramă \longrightarrow text de specialitate

Lectura circulară a textului de specialitate se realizează în conformitate cu pașii pe care i-am inclus în tabelul ce urmează:

Tabelul 2. Lectura circulară

Lectura circulară (de la reprezentarea grafică la textul de specialitate)		
lectura orientativă	lectura extensivă	lectura intensivă
de a trece cu privire la titlul textului, cuvintele evidențiate, imaginile sau diagramele; de a determina tema textului prin presupuneri sau ipoteze, reieșind din ceea ce știi și ceea ce vrei să știi (S-V-I).	de a stabili printr-o privire globală dacă textul conține informații care vă interesează sau care ar putea interesa; de a sublinia în textul de specialitate noțiunile indicate în diagramele aderențe; de a găsi în text noțiunile indicate de profesor; de a completa diagramele cu informațiile corespunzătoare	de a identifica pasajele cele mai complicate din text, citindu-le intensiv, utilizând în special strategia SINELG; de a citi aprofundat pasajele cele mai importante; de a răspunde corect la întrebări.

În urma cercetărilor efectuate constatam eficiența strategiei de lectură circulară și tehnicile de învățare S-V-Î, SINELG privind dezvoltarea competenței de lectură.

ADNOTARE

Barbaroș Ninel, Dezvoltarea competenței de lectură a textelor de specialitate în limba germană (la profilul științe economice), teză de doctor în științe pedagogice, 2019.

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, adnotare și bibliografie (247 surse), 52 tabele și 41 figuri, 17 anexe, 152 pagini de text.

Publicații la tema tezei: 17 publicații științifice și didactice.

Cuvinte-cheie: competență de lectură a textelor de specialitate (CLTS), comunicare profesională (CP), Model tehnologic de dezvoltare a competenței de lectură a textelor de specialitate (MTDCL), hartă cognitivă, (HC), text de specialitate, (TS).

Domeniul de studiu: Didactica școlară (Limba germană)

Scopul cercetării constă în fundamentarea teoretică și elaborarea tehnologiei dezvoltării CLTS prin integrarea metodei HC în strategia de lectură circulară.

Obiectivele cercetării: determinarea reperelor teoretice ale dezvoltării CLTS; stabilirea oportunităților metodologice de eficientizare a lecturii TS în limba germană; studiul comparativ al curriculei universitare în planul cunoașterii de către studenți a limbajului economic; stabilirea criteriilor didactice de selectare a TS pentru dezvoltarea CLTS în limba germană; identificarea specificului și a nivelurilor dezvoltării CLTS; elaborarea MTDCL prin integrarea metodei HC în strategia de lectură circulară; sintetizarea valorilor medii comparate ale CLTS formate și validate experimental.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării constă în: elaborarea MTDCL prin integrarea metodei HC în strategia de lectură circulară; alcătuirea vocabularului de termeni economici elementari; elaborarea suportului de curs *Limba economic germană*, definirea conceptului competență de lectură; actualizarea noțiunilor de competență de lectură circulară; lansarea conceptului de lectură logico-sugestivă și determinarea tipologiei competențelor necesare pentru valorificarea TS; elaborarea criteriilor didactice de selectare a TS în limba germană întru sporirea motivației studenților pentru lectură.

Problema științifică soluționată vizează optimizarea tehnologiei didactice universitare de predare a limbii germane prin demonstrarea eficienței strategiei de lectură circulară și a HC în abordarea TS; aplicarea în practica universitară a MTDCL din perspectiva facilitării CP și integrarea de succes în mediul profesional.

Semnificația teoretică a lucrării rezidă în: analiza abordărilor gnoseologice ale conceptului de CLTS ca premisă pentru CP; sistematizarea reperelor teoretice și metodologice referitor la rolul HC în formarea CLTS; elaborarea modelului structurat de integrare a metodei HC în strategia de lectură circulară; abordarea TS și a conceptului HC din perspectiva formării motivației pentru lectură; elaborarea indicatorilor calității CLTS.

Valoarea aplicativă a cercetării reflectă validarea experimentală și argumentarea eficienței MTDCL prin integrarea metodei HC în strategia de lectură circulară; modernizarea *Didacticii limbii germane* din perspectiva formării studenților pentru CP în limba străină; utilizarea MTDCL pentru integrarea HC în lecturi circulare și aplicarea experimentală a unui sistem de exerciții de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor acumulate prin lectură, elaborarea și implementarea curriculumului universitar și a suportului de curs *Limba economic germană*.

Implementarea rezultatelor științifice ale cercetării s-a realizat în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, precum și prin publicații și comunicări la foruri științifice, în anii 2010-2017.

АННОТАЦИЯ

Барбарош Нинель, Развитие компетенции чтения на основе текстов на немецком языке по экономической специальности, докторская диссертация в области педагогических наук, 2019 г.

Структура диссертации: введение, 3 главы, общие выводы и рекомендации, аннотации, 147 библиографических источников, 52 таблицы, 41 рисунок., 17 приложений., 152 страницы, основного текста.

Публикации по теме диссертации: 17 научных и дидактических работ.

Ключевые слова: компетенция чтения текстов по экономической специальности (КЧТЭС), профессиональная коммуникация (ПК), *Технологическая модель развития компетенции чтения текстов по экономической специальности* (РКЧТЭС), когнитивная карта(КК), текст по экономической специальности (ТЭС).

Область исследования: дидактика немецкого языка .

Цель работы состоит в теоретическом обосновании и установлении методологических ориентиров в разработке и применении технологии развития КЧТЭС путем интеграции когнитивных карт в стратегию циркулярного чтения.

Задачи работы включают: изучение теоретических ориентиров развития КЧТЭС, определение методологических подходов развитию КЧТЭС на немецком языке, сравнительное исследование университетских учебных программ немецкого экономического языка, обоснование критерий отбора ТЭС, определение трудностей, возникших при чтении ТЭС на немецком языке, установление уровней развития навыков чтения у студентов, разработка РКЧТЭС путем внедрения метода КК в стратегию циркулярного чтения, подтверждение *РКЧТЭС*.

Новизна и научная оригинальность: разработка РКЧТЭС путем внедрения метода КК в стратегию циркулярного чтения, создание словаря элементарных экономических терминов, разработка учебного пособия *Экономический немецкий язык*, определение концепта компетенций чтения, обновление понятия циркулярного чтения; теоретическое и практическое обоснование стратегии логического и сугестивного чтения, определение критерий отбора ТЭС , необходимых для мотивации чтения на немецком языке.

Научная проблема, которая была разрешена в ходе исследования состоит в теоретическом обосновании и подтверждении *РКЧТЭС* и признании научного описания влияния КК на восприятие и понимание ТЭС, на развитие навыков ПК на деловом немецком языке для интеграции в профессиональную среду.

Теоретическая значимость исследования вытекает из анализа гносеологических подходов концепции КЧТЭС, как предпосылка для ПК, выявления научных аргументов о важности оценивания КЧ у студентов в контексте делового немецкого языка, из определения трудностей восприятия и понимания ТЭС и из обобщения методологических возможностей повышения мотивации чтения на немецком языке в рамках экономического образования.

Прикладная значимость работы обоснована разработкой и подтверждением опытным путём *Технологической модели (РКЧТЭС)*. Теоретические и методологические ориентиры исследования служат непосредственно эпистемологической основой при разработке учебного пособия *Экономический немецкий язык* , а также посредством комплексной системы специфических заданий и упражнений, ориентированных на развитии КЧ.

Внедрение научных результатов было реализовано на международных и местных научных конференциях с 2011 по 2017 г. а также были проверены опытным путём в университетских учебных заведениях Республики Молдова.

ANNOTATION

Barbaros Ninel, *Development of the comprehensive reading competences based on specialized texts in the German language (from economic sciences profile), doctoral thesis in pedagogy, Chisinau 2019*

Structure of the thesis: introduction, 3 chapters, conclusions and recommendations, annotation and 247 sources, 52 tables and 41 figures, 17 appendixes and 152 pages.

Publications on the topic of the thesis: 17 scientific articles.

Key-words: reading competence of specialized texts (RCST), professional communication (PC), technological model for the development of the reading competence of specialized texts (TMDRCST), cognitive maps (CM), specialized text (ST).

Field of study – school teaching methodology (German language)

The scope of the research consists in the theoretical establishment and the elaboration of the methodology of RCST in German by using strategies of circular reading.

Objectives of the research: determination of the theoretical references and the methodological possibilities in the development of RCST; comparative study of university curriculum concerning the learning the economic language; identification of the levels of the and the difficulties concerning reading of ST; o elaboration of TMDRCST by means of integrating the method CM in the strategy of circular reading; synthesis of the average values compared of the reading competence formed and confirmed experimentally.

Novelty and scientific originality of the research consists in the elaboration of TMDRCST by integrating the method CM in the strategy of circular reading; making of the glossary of basic economic terms; elaboration of the course material *Economic German language*, defining the concept of reading; actualization of the notions of circular reading competence; launching the concept of logical-suggestive reading; elaboration of the didactical criteria in selecting the ST for the increase of the motivation for reading.

The solved scientific problem consists in the optimization of the university teaching technics by means of teaching German language by demonstrating the efficiency of the strategy of circular reading and of CM in approaching ST; implementation in the university practice of TMDRCST in order to enable the PC.

The theoretical importance of the research consists in the gnoseological approach of the concept RCST as a precondition for PC; systematization of the theoretical and methodological references concerning the role of the CM in the formation of the specialized reading competence; elaboration of the structural model of integrating the method CM in circular reading; approaching the ST and the concept of CM in terms of forming the motivation for reading.

The applicative value of the research reflects the experimental confirmation and the argumentation of the efficiency of TMDRCST by integrating the method CM in the strategy of circular reading; modernization of German language teaching in order to form the students' PC; the usage of TMDRCST for the integration of the CM in circular readings and the experimental application of a system of exercises for revision and systematization of the acquired knowledge by reading, elaboration and implementation of the course material *Economic German language*.

The implementation of the scientific results of the research was realized at higher education institutions from the Republic of Moldova, as well as by means of publications and communications at scientific forums in the period between 2010-2017.

BARBAROȘ NINEL

**DEZVOLTAREA COMPETENȚEI DE LECTURĂ A
TEXTELOR DE SPECIALITATE ÎN LIMBA GERMANĂ
(LA PROFILUL ȘTIINȚE ECONOMICE)**

532. 02. Didactică școlară (Limba germană)

Autoreferatul
tezei de doctor în științe pedagogice

Aprobat spre tipar: 20.05.19 Hârtie ofset. Tipar ofset Coli de tipar: 1,7	Formatul hârtiei 60x84 1/16 Tirajul 40 ex. Comanda nr. GS230519/4
---	---

Tipografia SC „Garomont-Studio“ SRL.
MD-2069, Chișinău, str. I. Creangă 1